

מומר - שבמומר אין חוששין שמא עשה תשובה והקב"ה מצילו - כמו שיש לחשוש באדם כמו מישראל. ואמר הוא ז"ל (בהיותו נער כבן 10) כי במומר אין לחשוש שמא הוא חי ע"י שעשה תשובה כי ממה נפשך אם לא עשה תשובה בוודאי אין לחשוש שיחזור - אלא אפילו אם עשה תשובה הלא אמרו חז"ל כל הפורש מן המינות מיד הוא מת - ולכן אין לחשוש משום שמא עשה תשובה, וד"ל. ודפח"ח. עכל"ק והדברים פלא.

שוב מצאתי בספר אוהב שלום (עמ' נ"ו - נ"ז) המביא מכתי"ק הרה"ק מזמיגרוד זצ"ל שהרה"ק ר' שלום מקמינקא זצ"ל שאל את הרה"ק מרוזין זצ"ל: איתא בתשובת הגאונים דאם נפל מומר למים שאין להם סוף, אשתו מותרת להנשא, (כלומר: אף שבכל אדם הדין שאשתו אסורה מ"מ ישראל מומר שאני). ולכאורה קשה להלום דברים אלו, דהלא קידושי מומר קדושין גמורים הם אף מדאורייתא, וא"כ הוה ספק אשת איש ומדוע מותרת אשתו להינשא?

השיב לו הצדיק מרוזין:

הנה הטעם שבכל אדם שנפל למים שאין להם סוף אשתו אסורה הוא, משום דאנו משערים בודאות דכשנפל האיש לתוך המים שאין להם סוף, נזכר בבורא עולם שהוא בלתי תכלית ובלי סוף, ובזכות זה בודאי ניצול עפ"י נס ויצא בשלום מן המים, כל זה - המשך הרוזינער - שייך לומר בסתם ישראל שהוא מן המאמינים בני מאמינים, משא"כ בישראל מומר הכופר בעיקר ל"ע, אצלו לא שייך לומר שנזכר בהאין סוף ב"ה, דהלא הוא אינו מאמין בזה, לכן בודאי שלא זכה להיעשות לו נס ומעמידים הדבר על חזקתו דהנפל שם נטבע ונהרג.

★★

בגמ': לחפורה מלאה נחשים ועקרבים מעידין עליו וכו'.

הנה כשרצה ראובן להציל יוסף ממות אמר לאחיו (בראשית לו, כב): אל תשפכו דם השליכו אותו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל אותו מידם.

והקשו המפרשים: איזו הצלה היא זו, והלא הבור היה מלא בנחשים ועקרבים, כפי שכתב רש"י על הפסוק (לו, כד) "והבור ריק אין בו מים" - אבל נחשים ועקרבים יש בו?

והוסיף הפני מנחם זצ"ל: וחשבתי שאפשר לומר כן במה דאי' בגמ' (חגיגה כ.) בכמה מעשיות שאמר ר' ישמעאל כמה גדולים דברי חכמים שהיו אומרים בלבו לשומרו טהור אין בלבו לשומרו טמא. עכ"ד. והדברים נפלאים.

★★

והנה בעצם הדברים הנ"ל בשם הרה"ק ר' אלימלך זצ"ל, הנה מש"כ בספר גן הדסים (עמ' י) הרה"ק ר' ישעי' מפראגא. אמר למה הדין שאם נפל למים שאין להם סוף אשתו אסורה והא רובא דרובא נטבעים כשאין רואין אותו שעלה ובכל מקום הולכין אחר הרוב, אך הדבר הוא כך. דאם היה הדין דאשתו מותרת דהיו תולין דנטבע, לא היה שום אחד מהנופלין במים שאין להם סוף ניצולין, דהדין היה פוסק לחיותו, ויען שפקוח נפש חמיר מעיגונא אסרו חכמים את אשתו ממילא הוא יכול להנצל, דהא אין חשש שתנשא.

וראה בספר אלף כתב (ח"א אות ל"ח) ענין פלא וז"ל: העתק מס' שו"ת ויען אברהם להגר"א פאלאגי ז"ל (חאה"ע דף ס"ב ע"א), וכבר סיפרו לי על ענין מרן ומור"ם שהיו חלוקים בעגונא דאתתא, דמרן אסרה ומר"ם הביא ראיות להתירא, ופלפלו בחכמה ונתן חתימה מור"ם רשות שתנשא, וגילה המגיד למרן הקדוש דבו ביום שכתב מור"ם זה רשות שתנשא, באותו יום מת בעל האשה שהיה חי, ומרן כיון אל האמת לאסרה, ומשמיא שמחו על עוצם פלפולו וראיותיו של מור"ם ולא הביאו תקלה על ידו, זה מה ששמעתי, עכ"ד.

★★

וב"ק אדמו"ר מסדיגורה שליט"א נתן לי דף בכתי"ק אביו בעל הכנסת מרדכי זצ"ל הכותב וז"ל: ב"ה, ד' אייר, תשי"א. סיפר לי הרה"ג ר' שואל ביק ממזיבוז' - ואח"כ בניו-יורק, וכעת פה עיה"ק יפו-ת"א, ששמע מחסידים מובהקים איש מפי איש, שבהיות כבו"ק אדמו"ר אביר יעקב זצ"ל מסדיגורה בן עשר שנה, ישבו ת"ח רבנים חסידים בפרוודור אביו גאון מעוזנו תפארת ישראל מרוזין זי"ע. ודיברו מענין היתר אשה לעלמא בנופל למים שמסקינן להלכה (בש"ע אבן העזר סי' י"ד סעיף ל"ב) כחכמים (יבמות קכ"א) שמחלקים בין מים שיש להם סוף, שהיא אסורה, ואמר אחד מן הרבנים שראה בס' שבלי הלקט שמביא תשובה מרבינו האי גאון דלגבי מים שאין להם סוף יש גם הבדל בין ישראל לבין